

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.47.2023

Łódź, 22 maja 2024 r.

Pani

Iwona Dąbek

Starosta Zgierski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 15,16 i 17 listopada 2023 roku pracownicy Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przeprowadzili kontrolę kompleksową w Powiecie Zgierskim w zakresie realizacji przez powiat zadań własnych wynikających z art. 6 ust. 3 i 4 i zleconych wynikających z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie upoważnień nr 202/2023 z 7 listopada 2023 roku i 1/2024 z 10 stycznia 2024 r. wydanych przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w Protokole z kontroli sporządzonym w dniu 14 marca 2024 roku, podpisanym bez zastrzeżeń przez Pana Bogdana Jarota Starostę Zgierskiego oraz Panią Marię Miśkiewicz Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu w dniu 18 kwietnia 2024 roku.

Realizacja zadań Powiatu Zgierskiego w skontrolowanym zakresie została oceniona **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Na powyższą ocenę składają się następujące ustalenia:

1. Weryfikacji poddano Regulamin Organizacyjny określający zasady funkcjonowania, szczegółową organizację oraz tryb pracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu². W ramach przyjętej w Regulaminie Organizacyjnym struktury organizacyjnej Centrum,

¹ (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), zwanej dalej ustawą

² Zwane dalej Centrum

działa „Dział do spraw pieczy zastępczej, cudzoziemców i przeciwdziałania przemocy” podzielony na dwa stanowiska. Kontrolującym okazano „zakresy obowiązków, czynności i odpowiedzialności (...)” pracowników zajmujących powyższe stanowiska. Jak ustalono zadania powierzone ww. osobom przedstawione w Regulaminie, nie znalazły odzwierciedlenia w zakresach obowiązków poszczególnych pracowników. Biorąc pod uwagę, że zakresy obowiązków nie konkretyzują realizacji zadań zleconych polegających na tworzeniu i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych oraz sprawowaniu nadzoru nad realizacją programów psychologiczno-terapeutycznych, istnieje zagrożenie braku realizacji lub niewłaściwej realizacji ww. zadań przez pracowników Centrum. Opisane wyżej niejasności odnoszące się do zapisów Regulaminu oraz okazanych zakresów obowiązków stanowią uchybienie o charakterze formalnym.

2. Opracowano „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025”³, który przyjęto Uchwałą Nr XXIX/295/21 Rady Powiatu Zgierskiego z dnia 26 lutego 2021 r. 24 stycznia 2021 roku, co jest zgodne z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy. Program, został podzielony na IV części z czego I zawierała: podstawy prawne, wprowadzenie oparte na zagadnieniach ogólnych dotyczących zjawiska przemocy, diagnozę, beneficjentów oraz realizatorów Programu. Program w sposób przejrzysty odnosił się do kwestii formy przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji. Stwierdzono natomiast uchybienie w zakresie niewskazania terminu przedkładania sprawozdania z realizacji zaplanowanych przedsięwzięć oraz nie wyznaczono bezpośrednio osoby bądź stanowiska odpowiedzialnego za koordynowanie realizacji Programu. Rola koordynatora jest kluczowa na etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć oraz prowadzenia działań związanych z monitoringiem oraz ewaluacją.

W trakcie trwania czynności kontrolnych przedstawiono „Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu za rok 2022”, które wykazało, iż nie wszystkie z zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć ujętych w „Harmonogramie realizacji zasadniczych zadań Programu” udało się zrealizować, co uznano za uchybienie. Brak realizacji niektórych z założeń Programowych może skutkować brakiem osiągnięcia założonych celów szczegółowych, co w konsekwencji może przyczynić się do zmniejszenia jakości działań podejmowanych lokalnie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. W okresie objętym kontrolą Powiat Zgierski realizował działania profilaktyczne mające na celu promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych również w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Niemniej jednak

³ Zwany dalej Program.

przeprowadzone aktywności nie zostały przyjęte w odrębnym dokumencie, lecz stanowiły element lokalnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony osób doznających przemocy w rodzinie, co uznano za uchybienie o charakterze formalnym, mogące w perspektywie długoterminowej skutkować brakiem podejmowania właściwych działań.

Na terenie Powiatu funkcjonował Punkt Interwencji Kryzysowej⁴, który uwzględniono w strukturze organizacyjnej PCPR. W okresie objętym kontrolą PIK oferował pomoc w formie poradnictwa rodzinnego i psychologiczno-pedagogicznego. W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że PIK nie został zarejestrowany w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Biorąc pod uwagę, że w sprawozdaniu rocznym z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2022 uwzględniono dane z PIK powyższe uznano za uchybienie o charakterze formalnym, niemające bezpośredniego wpływu na jakość i zakres świadczonej w ramach jego działalności pomocy.

Zgodnie z zapisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (działanie 3.1.2) organy samorządu terytorialnego – szczebla powiatowego zobowiązane są dwa razy w roku, tj. do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca rozpowszechniać informatory zawierające bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym/miejskim Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom. Jak ustalono powyższe zadanie nie było przez powiat realizowane, co uznano na niedopełnienie czynności, o której mowa w działaniu 3.1.2 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i uznano za uchybienie, niemające bezpośredniego wpływu na jakość realizowanych zadań, jednak niezgodne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2022 rok w zakresie podejmowania działań na rzecz zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

4. W 2022 roku zaszła potrzeba udzielenia pomocy osobie dotkniętej przemocą w rodzinie w formie schronienia i wsparcia. Niemniej jednak w okresie objętym kontrolą na terenie Powiatu Zgierskiego nie funkcjonował ośrodek wsparcia ani też ośrodek interwencji kryzysowej, który zapewniałby miejsce osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, wobec

⁴ Zwany dalej PIK

powyższego ofierze nie udzielono należytej pomocy przez powiat. Ponadto, poczynione próby zawarcia umowy na zabezpieczenie miejsc w Domu Samotnej Matki przy ul. Broniewskiego 1a, 93-162 Łódź nie wyczerpują obowiązku ustawowego spoczywającego na powiecie, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W związku z powyższym brak realizacji przez powiat zadań ww. uznano za nieprawidłowość która skutkowałą brakiem udzielenia należytej pomocy osobie dotkniętej przemocą w rodzinie. Ponadto, jak ustalono na terenie powiatu nie została również opracowana procedura, która określałaby sposób postępowania na wypadek konieczności umieszczenia osoby/osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej związanej z przemocą w rodzinie. Brak sformalizowania sposobu postępowania w sytuacjach związanych z potrzebą zapewnienia schronienia osobie doznającej przemocy, może wpłynąć na czas udzielanej przez odpowiednie służby pomocy oraz przyczynić się do braku komfortu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Jako dobrą praktykę należy przyjąć opracowanie i udostępnienie procedur instytucjom realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu Powiatu Zgierskiego (np. policja, ośrodki pomocy społecznej).

5. Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej wynikającym z zapisów art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jako ustalono w trakcie czynności kontrolnych, przyjęty do realizacji w roku 2022 roku program nie został zatwierdzony przez Starostę Powiatu bądź działającego z jego upoważnienia Dyrektora PCPR, co określone zostało w „Rekomendacjach dotyczących warunków realizacji na terenie województwa łódzkiego programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Powyższe uznano za uchybienie o charakterze formalnym, które nie miało wpływu na jakość realizacji założeń programu korekcyjno-edukacyjnego.

Zgodnie z zapisem § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne⁵, „Oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nie prowadzi się w miejscach, w których udziela się pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. Udostępnione Kontrolującym zawiadomienia informujące osoby

⁵ (Dz. U. Nr 50, poz. 259).

podejrzane o stosowanie przemocy o spotkaniu w ramach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jednoznacznie wskazują, iż spotkania indywidualne w ramach prowadzonych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych miały miejsce w siedzibie PCPR w Zgierzu przy ul. Sadowa 6 oraz w godzinach funkcjonowania Centrum, a więc w miejscu oraz w czasie gdzie również udzielana jest pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Za nieprawidłowość zatem uznano prowadzenie spotkań indywidualnych w ramach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w godzinach i w miejscu udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Powyższe działania mogły skutkować naruszeniem poczucia bezpieczeństwa ze strony osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Za stwierdzone w toku kontroli uchybienia oraz nieprawidłowości odpowiadają:

Za uchybienia stwierdzone podczas kontroli w zakresie treści Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu oraz zakresów obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy odpowiedzialny jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

Za uchybienia stwierdzone podczas kontroli w zakresie treści Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Zgierskim 2021-2025 odpowiedzialny jest bezpośrednio pracownik socjalny odpowiedzialny za opracowanie Programu oraz Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jako kierownik instytucji odpowiedzialnej za koordynowanie realizacji Programu.

Za uchybienie dotyczące braku opracowania programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz braku realizacji zadania wynikającego z zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2022 rok, odpowiedzialny jest Starosta Zgierski.

Za nieprawidłowość dotyczącą niezapewniania miejsc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej odpowiedzialny jest Starosta Zgierski.

Za uchybienie dotyczące braku akceptacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanego w roku 2022 odpowiedzialny jest Starosta Zgierski.

Za nieprawidłowość dotyczącą naruszania § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne

ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne odpowiedzialny jest wykonawca Umowy Nr PCPR.1141.26.2022 tj. firma Centrum Konsultacyjno-Edukacyjne „MEDIATOR” Monika Pujan.

Wobec powyższego, zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej ,w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami oraz biorąc pod uwagę zmianę obowiązujących regulacji prawnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej zalecam:

1. Dostosować zapisy dokumentów wewnętrznych (regulamin organizacyjny, zakresy obowiązków pracowników Centrum), tak aby w sposób czytelny oraz nie budzący wątpliwości określały przyjęte do realizacja zadania.
2. Dostosować treść powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej⁶, tak aby uwzględnione zostały zagadnienia dotyczące terminów sporządzania sprawozdania oraz kwestii pełnienia funkcji koordynatora programu.
3. Realizować przedsięwzięcia przyjęte w powiatowym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej⁷
4. Opracować programy służące działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
5. Zapewniać miejsca osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej.

⁶ Przed dniem wejścia w życie znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzonej ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) obowiązywał „powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

⁷ Przed dniem wejścia w życie znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzonej ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) obowiązywał „powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

6. Realizować założenia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030⁸ w zakresie rozpowszechniania informatorów zawierających bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym/miejskim Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom.
7. Dokonać rejestracji Punktu Interwencji Kryzysowej w Centralnej Aplikacji Statystycznej.
8. Zatwierdzać treść przyjętego do realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową⁹.
9. Realizować programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową zgodnie z założeniami § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową z dnia 20 czerwca 2023.¹⁰

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej¹¹ w związku z art.7 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹² kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku braku zastrzeżeń kierownik podmiotu kontrolowanego powinien powiadomić o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, w terminie 30 dni od ich otrzymania.

⁸ Dokumentem obowiązującym przez wejściem w życie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku (M.P. z 2023 poz.1232), był „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022”.

⁹ Przed dniem wejścia w życie znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzonej ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) obowiązywała nazwa programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie”.

¹⁰ Przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową z dnia 20 czerwca 2023. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163), obowiązującym dokumentem było rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.

¹¹ Dz. U z 2023 r. poz. 901 ze zm.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.

Informację w tym zakresie należy przekazać do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	5679890.19235779.18868088
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne Powiat Zgierski.pdf
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne Powiat Zgierski
Sygnatura dokumentu	RPS-I.431.47.2023
Data dokumentu	22.05.2024
Skrót dokumentu	C5AD2EA364BAFFB01C11CB7AA7D7BAC1EFD9343 C
Wersja dokumentu	1.9
Data podpisu	22.05.2024 09:26:59
Podpisane przez	Anetta Iwona Chlebicka Dyrektor Wydziału
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.122.10.10.

Data wydruku: 12.06.2024

Autor wydruku: Krawczyńska Dagmara (Inspektor wojewódzki)